QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI

MAĠISTRAT DR. SIMONE GRECH LL.D.

Illum, 1 ta' Settembru, 2020

Seduta Distrett (Ħal Qormi)

Il-Pulizija
Vs
Clayton Tonna

Il-Qorti

Rat l-imputazzjonijiet imressqa kontra Clayton Tonna, detentur tal-karta tal-identità numru 259585M, li permezz tagħhom ġie akkużat talli fil-5 ta' Frar 2017, għall-ħabta ta' 12.00hrs, ġewwa u fil-ġranet u l-ħinijiet ta' qabel f'dawn il-gzejjer,

1) Għamel użu ħażin minn mezz tal-komunikazzjoni, ċioè mobile;
2) U aktar tali permezz ta' telefonati, inġurja u hedded lil Ilarya Grech;
3) U aktar talli għamel inġurji u theddid mhux imsemmija band' oħra fil-Kodiċi Kriminali, u jekk kien provokat, ħareġ barra mil-limiti tal-provokazzjoni lil Ilarya Grech;
4) U aktar talli bl-imġieba tiegħu, ikkaġuna lil Ilarya Grech, biża' li ha tintuża vjolenza kontriha jew kontra l-proprjetà tagħha;
5) Bl-imġieba tiegħu, ġab ruħu b'tali mod li ta fastidju lil Ilarya Grech meta kien jaf, jew messu kien jaf, li dan l-aġir kien ta' fastidju għall-imsemmija persuna.

Il-Qorti ġiet mitluba li f'każ ta' ħtija, tapplika l-art 383 tal-Kap 9.

Rat l-atti ta' din il-kawża.

Semgħet lil Ilarya Grech.

Rat li l-prosekuzzjoni, parte civile u difiża ddikjaraw li ma għandhomx iktar provi xi jressqu.

Semgħet sottomissjonijiet.

Rat li din il-kawża ġiet differita għas-sentenza.

Ikkunsidrat:

Mix-xhieda ta' Ilarya Grech, jirriżulta li din sostniet li fil-5 ta' Frar 2017, l-imputat ċemplilha waqt li hi kienet xogħol, sabiex iżżomm lit-tifel għal ħin itwal. Peress li hija rrifjutat, skont Grech, l-imputat beda jhedded li t-tifel mhux se jirritornah, u li ser jgħaddi mill-ħġieġ tax-xogħol bil-karozza b'kollox bit-tifel fil-karozza. Grech xehdet li hija rat lill-imputat ipparkjat quddiem il-bieb tax-xogħol tagħha, peress li ħarġet tittawwal minn fuq il-bejt. Grech kompliet tgħid li l-imputat kien ċemplilha mill-mobile tiegħu, u din ma kinitx *private call,* fis-sens li kienet taf, u ċerta li kien l-imputat li qed iċemplilha mill-mobile number tiegħu stess. Spjegat li hija ċemplet lil Pulizija, u li hija kienet qed tħossha mhedda. Sostniet li t-theddid għadu għaddej sal-lum. Sostniet li kien hemm rapporti magħmula minnha preċedentement għal dan l-inċident tal-5 ta' Frar 2017, iżda sfortunatament, dejjem jibgħatuhom id-dar biex ma jerġgħux.

In kontroeżami, Grech sostniet li waqt it-telefonata, hija ndunat li l-imputat kien qed isuq, u kif ukoll l-istess imputat infurmaha li kien qed isuq. Spjegat li hija ma żammitx *call-logs* tat-telefonati li saru fl-2017. Ikkonfermat li l-ftehim kien li l-imputat iżomm it-tifel sa nofsinhar, kif ukoll ikkonfermat li hi kien baqalha sagħtejn oħra xogħol. Hija ċaħdet li offendiet lill-imputat. Sostniet li saru diversi telefonati bejnha u bejn l-imputat fir-rigward ta' dan l-inċident, iżda kien dejjem l-imputat li ċemplilha.

Ikkunsidrat

Dwar l-ewwel u t-tieni imputazzjonijiet, l-imputat qed jiġi akkużat ai termini tal-artikolu 49 tal-Kap 399 tal-Liġijiet ta' Malta li jaqra:

"49. Kull min permezz ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika –
(a) jhedded li jagħmel xi reat; jew
(b) bil-ħsieb li jieħu xi flus jew xi ħaġa oħra, jew biex jagħmel xi gwadann, jew bil-ħsieb li jġiegħel lil ħaddieħor biex jagħmel jew jonqos milli jagħmel xi ħaġa, jhedded

li jakkuża jew li jagħmel ilment kontra, jew biex jimmalafama lil dik il-persuna jew xi persuna oħra; jew

(ċ) jagħmel użu ieħor mhux xieraq bih,

ikun ħati ta' reat taħt dan l-Att u jista', meta jinsab ħati, jeħel multa ta' mhux iżjed minn tlieta u għoxrin elf, mitejn u tlieta u disgħin ewro u tlieta u sebgħin ċenteżmu (€23,293.73) u, fil-każ ta' reat permanenti, multa oħra ta' mhux iżjed minn erba' mija u ħamsa u sittin euro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (€465.87) għal kull jum li matulu jkompli r-reat;

Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama, m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att."

Il-proviso mnizzel f'dan l-artikolu, ma kinx parti mil-liġi fiż-żmien meta seħħ l-allegat reat. Madanakollu, din il-Qorti tagħmel referenza għall-prinċipju illi l-imputat għandu dejjem jibbenefika mill-liġi l-aktar favorevoli għalih.

Dwar dan l-artikolu, il-Qorti tirreferi għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta, deċiża fid-9 ta' April, 2019, fl-ismijiet Il-Pulizija(Spettur Spiridione Zammit)-vs-Nadine Farrugia fejn intqal is-segwenti:

"Illi l-imputata qed tiġi akkużata talli permezz ta' Facebook kitbet kliem indirizzat lejn il-parte leża Melanie Cassar u membri ta' familtha; Illi l-kliem li allegatament intqal mill-imputata kien "Hope they will shut your place down sooner rather than later. You will be punished for your act of murder. Hope karma gets you good".

......bl-emendi introdotti bl-Att XI tal-2018, li daħal fis-seħħ fl-14 ta' Mejju, 2018, ferm qabel ma ntbgħat ir-request lill-Facebook, ġie ntroddot proviso ġdid għall-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Liġijiet ta' Malta, li jgħid:

Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparatu li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att.

Fl-artikolu 2 tal-Kapitolu 399 insibu li -"apparat" tfisser kull tagħmir jew makkinarju, ikunu kif ikunu deskritti; "network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi" tfisser sistemi ta' trasmissjoniu, fejn dan japplika,

tagħmir ta' switching jew routing u riżorsi oħra, inklużi elementi ta' network li m'humiex attivi, li jippermettu l-ġarr ta' sinjali bil-fil, bir-radju, b'mezzi ottiċi jew b'mezzi elettromanjetiċi oħra, inklużi networks satellitari, fissi (circuit-switched u packet-switched, inkluż l-Internet) u networks terrestri mobbli, sistemi ta' elettriku bil-cable, sal-limitu li dawn jiġu użati bil-għan li jittrasmettu sinjali, networks użati għal xandir bir-radju u televiżjoni, u networks ta' televiżjoni bil-cable, irrispettivament mit-tip ta' informazzjoni mwassla;

Illi skond l-artikolu 2 tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama, Kapitolu 579 tal-Liġijiet ta' Malta: "inġurja" tfisser malafama bi stqarrija li tkun intqalet b'malizja bil-fomm; "libell" tfisser malafama permezz ta' pubblikazzjoni; ....."malafama" tfisser il-komunikazzjoni ta' kliem li jagħmlu ħsara serja lir-reputazzjoni ta' persuna u tinkludi l-libell u linġurja; "midja" tinkludi kull forma ta' tixrid ta' ideat, informazzjoni, jew opinjonijiet dwar materja ta' interess pubbliku, lill-pubbliku inġenerali jew lil sezzjoni tal-pubbliku, li tkun taħt il-kontroll editorjali ta' editur;"midja miktuba" tfisser kull kitba jew stampat, isir b'liema mezz isir, u tinkludi kull kontenut tal-midja miktub li jkun imxerred b'kull mezz kemm jekk permezz ta' pjattaformi elettronici online kif ukoll jekk imxerred b'kull mezz offline mingħajr l-użu ta' pjattaformi elettroniċi u tinkludi kull mezz ieħor li bih kliem jew immaġni viżwali jistgħu jinstemgħu jew jiġu perċepiti; ..."pubblikazzjoni" tfisser kwalunkwe att li bih kull midja miktuba tiġi jew tista' tkun komunikata lil jew tinġieb għall-għarfien ta' xi persuni jew li bih kliem jew immaġni viżwali jiġu disseminati;

Illi tenut kont li l-kliem li allegatament intqal sar permezz ta' Facebook, li jikkostitiwxxi network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi, sakemm il-kliem jibqgħu ta' natura malafamanti biss, tali kliem ma għadhomx jitqiesu li jammontaw għall-reat u kull azzjoni kellha tkun waħda purament ta' natura ċivili li kellha tittieħed ai termini tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama. Għaldaqstant minkejja li l-ewwel imputazzjoni ġiet irtirata mill-prosekuzzjoni, ġaladarba il-kliem kien ippublikat fuq Facebook dan ma baqax jinkwadra taħt ir-reat kontravvenzjonali ravviżat bl-artikolu 339(1)(e). Kif intqal mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza Il-Pulizija vs Lee Borg:

"Biex ikun hemm ir-reat ta' inġurja skond l-Artikolu 252, il-kliem (jew ġesti, kitba, eċċ., skond il-każ) inġurjużi jridu jkunu ġew komunikati, direttament jew indirettament, lil terza persuna – imqar terza persuna waħda – għax b'hekk biss jista' jitwettaq il-ħsieb li jkollu l-aġent li jtellef jew inaqqas il-ġieħ tal-persuna inġurjata ("with the object of destroying or damaging the reputation of any person", fit-test Ingliz). Kliem, ġesti, kitba jew disinji inġurjużi li jiġu ndirizzati mill-aġent lill-persuna li jkun qed joffendi iżda li jibqgħu bejniethom it-tnejn huma puniti bħala kontravvenzjoni skond il-paragrafu (e) tal-Artikolu 339(1) tal-Kodici Kriminali. M'hemmx dubbju li malli l-kliem malafamanti ġie kommunikat

lill-terzi, kif ġara' malli ġie pubblikat fuq Facebook, ir-reat ma baqax wieħed ta' natura kontravvenzjonali.

Illi sabiex kliem jitqies li hu "theddid" issir riferenza għas-sentenza Il-Pulizija vs Francis Frendo, fejn il-Qorti nterpretat il-kelma theddida bħala biża t'aggressjoni futura.... Biex ikun hemm tali theddid is-suġġett attiv irid ikun qed jipprospetta – bil-kliem, ġesti jew b'mod ieħor –xi forma ta' ħsara inġusta fil-futur (anke jekk fil-futur immedjat) lis-suġġett passiv. Huwa veru li ma hemmx għalfejn li l-ħsara prospettata tkun determinata fis-sens li jiġi ndikat b'xi grad ta' preċiżjoni l-interess, ġuridikament relevanti, tas-suġġett passiv li jkun qed jiġi minaċċat; u f'dan is-sens huwa korrett Antolisei meta jgħid: "...e` sufficiente che la minaccia sia tale da turbare la tranquillita` della persona a cui e` rivolta, come nel caso che taluno dica ad un altro: 'ti faro` vedere di che cosa sono capace'".

Il-Qorti tirreferi wkoll għas-sentenza fl-ismijiet, Il-Pulizija (Spettur Trevor Micallef) vs Salvatore La Rocca, deċiża fis-7 ta' Frar 2019, minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta, fejn intqal :

"L-element essenzjali għal sejbien ta' ħtija taħt l-artikolu 49(a) tal-Kap. 399 huwa li jkun sar theddid li se jsir xi reat u dan bl-użu ta' network jew apparat elettroniku. Minn qari tan-nota ta' sottomissjonijiet tal-parte civile u anke mill-provi prodotti, minn imkien ma rriżulta li l-imputat hedded li se jsir xi reat. Infatti fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha, l-parte civile tgħid li: "Jiġi sottomess li għalkemm dan il-każ jitratta dwar inġurji u theddid li allegatament seħħew permezz tal-informatika u ċioè tramite e-mails u messaġġi bl-sms fuq telefon cellulari." Il-parte civile dejjem qed tagħmel riferenza għal theddid u inġurji diretti fil-konfront tal-persuna tagħha. Il-parte civile tindika li kien sar ukoll diskors fis-sens li l-imputat kien sejjer jagħmel u effettivament għamel xi rapporti ma' xi awtoritajiet kompetenti (bħal tal-VAT, Jobsplus eċċ). B'daqshekk però tali rapporti kif ġià ingħad ma jammontawx għal xi theddida li kien sejjer jitwettaq xi reat.

Dan apparti l-fatt li baqgħu ma inġabux provi mil-liema numru u mil-liema IP address kienu intbagħtu l-emails u l-smses in kwistjoni u l-prosekuzzjoni sejset il-każ tagħha biss fuq id-dikjarazzjonijiet tal-parte ċivile meta hija kienet marbuta li ġġib l-aħjar prova.

...L-artikolu 49(c) tal-Kap. 399 imbagħad jirreferi għall-użu mhux xieraq tal-apparat elettroniku. Kif già kellha l-opportunità din il-Qorti li tikkummenta fil-kawża fl-ismijiet, Il-Pulizija vs Francine Cini, "użu mhux xieraq" ma jfissirx kwalunkwe użu, jew kull ħaġa taħt il-kappa tax-xemx, magħduda kull offiża, insult jew kelma żejda, iżda għandha tiġi interpretata b'mod ferm aktar ristretta, primarjament fejn si tratta theddid, estorsjoni u attivitajiet illeċiti."

It-theddid irid ikollu wkoll il-karatteristika fundamentali li jkun jipprospetta xi forma ta' ħsara inġusta. Kif già sottolineat aktar qabel b'rabta mat-tieni akkuża, dan ma rriżultax.

Saħansitra anke li kieku kellu jitqies li l-kliem li seta' intuża mill-imputat kien wieħed malafamanti, xorta bl-applikazzjoni tal-proviso li jddaħħal bl-Att XI tal-2018, ma jkun jeżisti l-ebda reat taħt l-artikolu 49 tal-Kap. 399: "Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att."

Lanqas għalhekk ma tista' tirriżulta ħtija taħt dan l-artikolu."

Il-Qorti tal-Appell Kriminali, fis-sentenza fl-ismijiet, Il-Pulizija (Spettur Bernard C .Spiteri) vs Francine Cini, deċiża fis-26 ta' April 2019, ġie deċiż hekk dwar dan l-artikolu fid-dawl tal-emendi introdotti bl-Att XI tal-2018:

"..fi kwalunkwe każ, hemm ukoll il-kwistjoni ta' natura legali naxxenti mill-emendi konsegwenzjali bl-introduzzjoni tal-fuq imsemmi Att XI tal-2018. L-artikolu 32 ta' dan l-att żied is-segwenti proviso fl-aħħar tal-artikolu 49 tal-Kapitolu 399:

"Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippublikati fuq newtork ta' komunikazzjoni elettroniċi jew apparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok għall-azzjoni, għall-malafama jew inġurja skond l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att".

11. B'dan il-proviso il-malafama m'għadhiex tikkostitwixxi reat u l-istess proviso daħal fis-seħħ mingħajr riżervi dwar azzjonijiet kriminali pendenti għajr għal dawk magħmula taħt il-Liġi tal-Istampa kif hemm provdut. Issa, apparti il-kunsiderazzjonijiet magħmula dwar l-ewwel imputazzjoni għar-rigward tal-artikolu 252(1) tal-Kodiċi Kriminali li jgħoddu wkoll għal kwistjoni in diżamina, tajjeb li ssir referenza wkoll għas-sentenza tas-17 ta' Settembru 2009, fil-każ 'Scoppola v Italy (No.2) (Grand Chamber) tal-Qorti Ewropea Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fejn il-Qorti rriteniet hekk:

'106. The Court therefore concludes that since the X v Germany decision a consensus has gradually emerged in Europe and internationally around the view that application of a criminal law providing for a more lenient penalty, even one enacted after the commission of the offence, has become a fundamental principle of criminal law.....

107. Moreover it observes that in prohibiting the imposition of 'a heavier penalty..... than the one that was applicable at the time of the criminal offence, paragraph 1 in

fine of Article 7 does not exclude granting the accused the benefit of a more lenient sentence, prescribed by legislation subsequent to the offence.'

12. Iġifieri, anke mill-aspett ta' piena, la darba l-fatti allegati m'għadhomx jikkostitwixxu reat u huma soġġetti għall-proċeduri ċivili li ċertament l-eżitu tagħhom ma jistax ikun ta' natura penali, isegwi li ma tistax aktar tinsab ħtija f'dan il-fatti anke jekk, gratia argomenti, l-malafama per se hija prosegwibbli taħt is-subartikolu 49(b).....

.....il-proviso introdott bl-Att XI tal-2018 japplika għall-artikolu 49 fl-intier tiegħu iġifieri għat-tliet subartikoli kompriż, allura, is-subartikolu (c) tal-artikolu 49. Għalhekk din il-Qorti, għall-istess konsiderazzjonijiet magħmula supra kwantu l-ewwel u t-tieni imputazzjoni ma tistax tikkonferma s-sejbien ta' ħtija dwar fatt li m'għadux jikkostitwixxi reat."

Il-Qorti tagħmel referenza wkoll għas-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet, Il-Pulizija vs Mark Camilleri, deċiża fit-28 ta' Marzu, 2019, fejn intqal:

"*...din il-Qorti sejra tikkunsidra it-tieni akkuża miġjuba fil-konfront tal-appellant taht l-artikolu 49 (c) tal-Kapitolu 399 tal-Liġijiet ta' Malta kif emendat permezz tal-Att XI.2018.32, u ċioè li għamel użu mhux xieraq minn sistema jew apparat tal – komunikazzjoni eletroniċi billi immalafama lil Mario Calleja .*

Dan l-artikolu llum-il ġurnata jaqra:

'Kull min permezz ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika –

(a) jhedded li jagħmel xi reat; jew

(b) bil-ħsieb li jieħu xi flus jew xi ħaġa oħra, jew biex jagħmel xi gwadann, jew bil-ħsieb li jġiegħel lil ħaddieħor biex jagħmel jew jonqos milli jagħmel xi ħaġa, jhedded li jakkuża jew li jagħmel ilment kontra, jew biex jimmalafama lil dik il-persuna jew xi persuna oħra; jew

(ċ) jagħmel użu ieħor mhux xieraq bih, ikun ħati ta' reat taħt dan l-Att u jista', meta jinsab ħati, jeħel multa ta' mhux iżjed minn tlieta u għoxrin elf, mitejn u tlieta u disgħin euro u tlieta u sebgħin ċenteżmu (€23,293.73) u, fil-każ ta' reat permanenti, multa oħra ta' mhux iżjed minn erba' mija u ħamsa u sittin ewro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (€465.87) għal kull jum li matulu jkompli r-reat;

Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok

għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att.

Dan il-każ jittratta dwar kummenti li saru minn Mark Camilleri fuq il-blog tal-ġurnalist Victor Vella fir-rigward tal-artikolu bl-isem "Is-Sindku ta' Marsakala, tal-PN ilhom ma jersqu 'l hawn" li kien ġie ppublikat fuq il-ġurnal l-Orizzont ta' nhar id-9 ta' Mejju, 2014. Din il-Qorti tqis dan il-kumment bħala tali jaqa' taħt il-proviso miżjud permezz tal-Att Att XI.2018.32. Jirriżulta li l-kliem użat huwa 'kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat' u għalhekk jirriżulta li jista' jagħti lok għal azzjoni għall-malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama. Dan huwa każ fejn l-appellant ippublika xi kliem malafamanti fuq xi sit soċjali online u allura fejn il-pubbliku jew uħud mill-pubbliku kellu aċċess għalih.

Din il-Qorti f'dan ir-rigward tagħmel referenza wkoll għal posts oħra li jinsabu fuq il-blog kif rapportati fid-dokument esebit fl-atti markat bħala dok RSA 2 a fol. 10 et seq fejn jirriżulta li hemm diversi malafami oħra bħal 'min ġie elett mhux kapaċi jamministra,....sindku bażi....min mhux tajjeb biex jamminsitra u qed iġib il-voti billi jidħaq bin-nies għandu jmur id-dar u jibda jfittex xogħol....empty vessels make most sound, u kif stqarr Mario Calleja stess fix-xhieda li huwa ta quddiem din il-Qorti diversament preseduta huma kollha kummenti malafamanti u inġurjużi fil-konfront tiegħu .

Għalhekk jirriżulta li l-emendi li saru fuq l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Liġijiet ta' Malta fil-mori tal-appell permezz tal-Att XI.2018.32 huma tali li fit-termini tal-proviso ta' dan l-artikoli m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att.'

Għaldaqstant l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Liġijiet ta' Malta minħabba l-emenda li saret fil-mori tal-appell m'għadux applikabbli.

... Kif ikkunsidrat dwar l-artikolu 49(c) tal-Kapitolu 399 tal-Liġijiet ta' Malta fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija (Spettur Bernard Charles Spiteri) vs Francine Cini' (Deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali nhar l-24 ta' Lulju, 2017)

Dina d-diċitura hija ben differenti minn dak ikkontemplat fl-artikolu 48 fejn il-kliem użat huwa "użu mhux b'mod kif imiss." Kien dana l-iskop tal-leġislatur meta daħlet dina l-emenda fil-liġi permezz tal-Att XXX tal- 2007.

Illi ma hemmx dubju illi l-imputat intenzjonalment uża s-social media sabiex jagħmel użu mhux xieraq bl-istess fis-sens illi tella posts bi kliem inġurjuż dwar il-parti leża.

Il-Qorti ikkunsidrat x'kienet l-intenzjoni tal-leġislatur u x'ried partikolarment ifisser bil-kliem 'użu ieħor mhux xieraq' fejn fis-seduta tal-Parlament 'Laqgħa nru. 117, ta' nhar it-Tnejn 10 ta' Diċembru 2007' intqal:

"DR PETER GRECH: Bħalissa fil-liġi hemm l-istess pieni, l-istess kappa ħlief sub paragrafi (a) (b) u (c). Bħalissa r-reat huwa li wieħed jagħmel improper use minn apparat ta' komunikazzjoni elettronika. Dan dejjem ftiehem li l-improper use huwa dawn l-affarijiet li hawn fil-paragrafi (a), (b) u (c) jiġifieri li wieħed juża apparat biex jhedded lil ħaddieħor, biex jestorċi flus, iġiegħel lil ħaddieħor jagħmel xi ħaġa illegali jew biex jagħmel harrassing, biex idejjaq lil ħaddieħor.

DR PETER GRECH: Issa li ġara huwa nqalgħet diffikultà fil-qorti dwar xi tfisser improper use. Fil-fatt kien hemm sentenza li jekk telephone użajtu bħala telephone, qatt ma nista' nkun għamilt improper use tat-telephone anke jekk użajtu biex indejjaq lil xi ħadd. Il-bzonn ta' din l-emenda nqala' minħabba dan, biex niċċaraw x'ifisser improper use. Tħalliet il-klawsola ġenerali "or makes any other improper use thereof" imma ġie iżjed speċifikat x'ifisser l-improper use, x'għandu jiġi projbit, li tuża apparat elettronika għal dawn l-iskopijiet imsemmija." (enfasi tal-Qorti)

Minn dan joħroġ illi l-interpretazzjoni li għandha tingħata lill-frażi "użu ieħor mhux xieraq" ma jfissirx kwalunkwe użu, jew kull ħaġa taħt il- kappa tax-xemx, magħduda kull offiża, insult jew kelma żejda, iżda għandha tiġi interpretata b'mod ferm aktar ristretta, primarjament fejn si tratta theddid, estorsjoni u attivitajiet illeċiti.

Illi l-Eżekuttiv għażel b'mod espress illi sa anke jelimina l-fastidju minn taħt il-kappa ta' "użu ieħor mhux xieraq" tant li dan is-sub-paragrafu propost ma ngħatax il-barka mil-Leġislatur u ġie eliminat: "(c) pursues a course of conduct which amounts to harassment of another person or which he knows or ought to know amounts to harassment of another person;"

Illi n-nota fil-marġni tal-artikolu 49 tal-Kap 399 tkompli tagħti sostenn għall-intepretazzjoni mogħtija mill-esponenti tal-intenzjoni tal-leġislatur:

'Użu ta' apparat ta' komunikazzjoni elettronika biex isir theddid.'

Dik il-Qorti fost numru ta' kunsiderazzjonijiet oħra, ikkunsidrat li:

'Illi l-imputat, fl-ewwel lok jidher illi l-akkużi addebitati lilu huma dik ravviżata s-sub-inċiż (c) tal-artikolu 49 li allura jipprospetta l-użu mhux xieraq li jsir permezz ta' xi network jew apparat ta' telekomunikazzjoni. Billi jirriżulta minn qari tal-email esebiti illi huwa tellgħa posts fuq il-blog ta' Victor Borg bi kliem inġurjuż u lill-kwerelant b'dan għalhekk illi dak ravviżat fis-sub-inċiż (c) immaterjalizza.

Fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija Vs Lee Borg' il-Qorti tal-Appell Kriminali kkunsidrat li:

'Jilmenta ukoll l-appellanti fir-rigward tat-tieni imputazzjoni li dwarha nstab ħati illi huwa qatt ma uża kliem ta' theddid fl-email mibgħuta u allura kellu jiġi lliberat. Illi l-appellanti ma għandux raġun għaliex fl-ewwel lok jidher illi it-tieni akkuża addebitata lilu hija dik ravviżata fis-sub-inċiż (a)(b) u (c) tal-artikolu 49 li allura jipprospetta tliet sitwazzjonijiet differenti u mhux biss it-theddid tar-reat li jitkellem dwaru is-sub-inċiż (a). Illi allura dan ir-reat jikkontempla wkoll l-użu mhux xieraq li jsir permezz ta' xi network jew apparat ta' telekomunikazzjoni u dan fis-subinċiż (c) tiegħu, għalkemm l-Ewwel Qorti ma tindikax taħt liema sub-inċiż qed tinstab il-ħtija. Billi l-appellanti ex admissis jistqar illi huwa bagħat email bi kliem inġurjuż lill-kwerelanti b'dan għalhekk illi dak ravviżat fis-sub-inċiż (c) immaterjalizza, allura dan l-aggravvju wkoll ma jistħoqqlux akkoljiment.'

Fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija Spettur Martin Sammut vs Dr. Alfred Grech' ġie kkunsidrat li:

'L-għemil kkontemplat fil-paragrafi (a) u (b) jikkonsisti fl-użu minn xi persuna ta' network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika sabiex jikkomunika lil ħaddieħor theddida ta' għemil għal għanijiet previsti f'dawk il-paragrafi. In vista tal-għanijiet hemm previsti ma hemmx dubbju li l-liġi fl-istess paragrafi qed tikkontempla għemil li bl-użu ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika huwa mmirat sabiex jagħmel ħsara, jdejjaq, jivvessa jew joffendi lil ħaddieħor. Meta fil-paragrafu (c) jingħad li "jagħmel użu ieħor mhux xieraq" isegwi li dik id-dispożizzjoni titratta minn għemil li ma jikkonsistix neċessarjament f'theddid iżda li, bl-applikazzjoni tar-regola eiusdem generis, huwa għemil ieħor li jittrasmetti lil ħaddieħor messaġġ li jagħmel ħsara, jdejjaq, jivvessa jew joffendi lil ħaddieħor u għaldaqstant ma hux għemil xieraq. Anki jekk, għalhekk, il-messaġġi in kwistjoni ma jitqisux theddid iżda jitqiesu bħala messaġġi vulgari dan hu biżżejjed sabiex jinkwadraw f'dak projbit bil-paragrafu (c) msemmi in kwantu huma messaġġi li tal-anqas idejjqu, jivvessaw jew joffendu lil min jirċevihom u effettivament dejjqu, ivvessaw u offendew lil min irċevihom. Din hi l-konsegwenza tal-applikazzjoni korretta tar-regola eiusdem generis għall-interpretazzjoni tal-portata tal-paragrafu (c) msemmi.'

...Din il-Qorti hija tal-fehma li bil-frażijiet fuq indikati bejn l-appellant u terzi hi tali li tikkostitwixxi użu mhux xieraq. M' hemmx dubbju li l-intenzjoni tal-appellant kienet waħda u ċioè li jagħmel ħsara lill-kwerelanti, billi jimmalafamah ġewwa fora pubblika.

Huwa pertinenti li din il-Qorti tqis il-kuntest kollu tal-kliem li l-parti leża ħassitha inġurjata bihom biex tiddeċiedi jekk l-Ewwel Qorti kinitx korretta meta qieset dawn il-kliem bħala inġurjużi. Dawn jinstabu f'kemm a fol 9 et seq. Din il-Qorti ssib li l-kliem kif fuq riportat fil-kuntest kollu li l-kliem intqalu bħala inġurjużi u għalhekk

fil-kuntest tal-akkuża taħt l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Liġijiet ta' Malta jirriżulta li l-appellant għamel użu ieħor mhux xieraq ta' network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika però stante li l-kliem huma malafamanti u għalhekk proċeduri jistgħu jittieħdu skond l-Att dwar il-media jidħol in ballo il-proviso ta' dan l-artikolu 49 tal-Kap 399 tal-Liġijiet ta' Malta m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att u għalhekk hawnhekk ukoll il-Qorti tasjteni milli tieħu konjizzjoni ta' din it-tieni akkuża."

Fid-dawl tal-ġurisprudenza fuq riferita, din il-Qorti tqies li fir-rigward tal-insulti u kliem inġurjuż li ntqal mill-imputat, japplika l-proviso tal-artikolu 49 tal-Kap 399 tal-Liġijiet ta' Malta. Fir-rigward tat-thedida li saret fis-sens li l-imputat hedded li kien ser isuq il-vettura tiegħu minn ġol-ħġieġ tal-post tax-xogħol ta' Grech, il-Qorti tqies li tali theddid ma jaqax fl-ambitu tal-proviso ta' dan l-artikolu. Il-Qorti qieset l-argument tad-difiża fis-sens li l-Prosekuzzjoni ma ressqitx prova dwar it-telefonati li allegatament saru, stante li la tressqu *call logs* da parte tal-parte civile, kif ukoll lanqas ma tressqu xhieda da parti tar-rappreżentant tal-entità li tipprovdi s-servizz tal-linja tal-mobile tal-imputat u/jew tal-parte civile. Madanakollu, din il-Qorti tqis li x-xhieda mogħtija minn Grech, ma ġietx kontradetta, u kienet waħda ċara dwar dak li seħħ fil-5 ta' Frar 2017. Għaldaqstant, din il-Qorti sejra issib lill-imputat ħati tal-ewwel u t-tieni imputazzjonijiet.

Dwar it-tielet imputazzjoni, mix-xhieda mogħtija minn Ilarya Grech, tali imputazzjoni tirriżulta li ġiet ippruvata, stante li rriżulta li l-imputat hedded lill-istess Grech li kien ser jibqa' dieħel bil-karozza fil-ħġieġ tax-xogħol tagħha, kif ukoll li nsulentaha billi qalilha li hi kummiedjanta. Bħala kunsiderazzjoni legali in konnessjoni ma' din il-kontravvenzjoni, din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza fl-ismijiet, Il-Pulizija vs Mario Camilleri, deċiża minn din il-Qorti diversament preseduta, nhar it-30 ta' Settembru 2009, fejn intqal li:

*"Skond il-ġurisprudenza Il-Pulizija versus Joseph Frendo' (deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Inferjuri) fis-7 ta' Lulju 1995), it-theddid ifisser li aġent ikun qed jipprospetta lil persuna oħra ħsara inġusta. 'Il-Qorti hi soddisfatta li bid-diskors li qal l-appellant lil John Casa ......u speċjalment bil-mod kif intqal dan id-diskors u bil-ġesti li akkumpunjaw l-istess diskors, l-appellant kien qiegħed effettivament jhedded lill-imsemmi Casa. Fil-kuntest tal-artikolu 339(1)(e) tal-Kap 9, theddid tfisser li l-aġent jipprospetta lil persuna oħra ħsara inġusta fil-futur (ħsara li però ma tkunx tammonta għal reat ieħor ikkontemplat band' oħra fil-kodiċi, e.ż. l-artikolu 249) liema ħsara tkun ukoll ipprospettata li tiddependi mill-volontà tal-*istess aġent."

Fis-sentenza fl-ismijiet Karmenu Cutajar versus Pawlu Cassar ingħad li:

"*Meta bniedem, wara kwistjoni li kellu ma ieħor, jieħu atteggjament li jħalli fl-istanti l-impressjoni li hu qiegħed ilesti ruħu għall-ġlied, dak l-attaġġjament jammonta għal minaċċja reali u verbali.*" (Deċiża mill-Imħallef Dr. W. Harding fil-25 ta' Ġunju 1952').

Theddida lanqas ma titlef mis-serjetà tagħha jekk tkun kundizzjonata. (Ara f'dan is-sens Stella Bugeja vs Rosina Bugeja tal-31 ta' Jannar 1949)

Ingħad ukoll li minaċċja ma titlifx mis-serjetà tagħha billi tkun kundizzjonata. Antolisei jisħaq li: " *e' sufficiente che la minaccia sia tale da turbare la tranquillita' delle persone a cui e' rivolta, come nel caso che taluno dica ad un altro 'ti faro' vedere di che cosa sono capace.*" (Antolisei F. (1986) Manuale di Diritto Penale – Parte Speciale' (Milano Giuffre))

Dwar ir-raba' u l-ħames imputazzjonijiet, issir riferenza għas-sentenza fl-ismijiet, Il-Pulizija vs Joseph Bajada, deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, fit-2 ta' Mejju 2013:

"Illi r-reat tal-fastidju u tal-harassement kif ikkontemplati fl-artikoli 251A u 251B ġew introdotti għall-ewwel darba fil-liġi penali Maltija bl-Att XX tas-sena 2005. Illi mill-ġurisprudenza tal-qrati tagħna jidher illi l-imġieba li toħloq il-fastidju trid tkun "a course of conduct" u mhux inċident wieħed u iżolat. Illi f'sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appelli Kriminali, fil-kawża fl-ismijiet, Il-Pulizija vs James Demanuele, deċiża fis-26 ta' Novembru 2009, il-Qorti stqarret:

"L-artikolu 251A joħloq ir-reat ta' persuna li ġġib ruħha b'mod li tagħti fastidju lil persuna oħra u b' mod li tkun taf jew imissha tkun taf li dan ikun ta' fastidju għal dik il-persuna. Il-liġi fis-sub-inċiż (2) tkompli tiddisponi li persuna li tkun qed iġġib ruħha b'mod dubjuż imissha tkun taf li dik l-imġieba tammonta għal fastidju ta' persuna oħra jekk fil-qies ta' persuna raġjonevoli li jkollha l-istess informazzjoni, din kienet kieku taħseb li dik l-imġieba kienet tammonta għal fastidju tal-persuna l-oħra. Fis-subinċiż (3)(c) il-liġi tkompli tgħid li persuna akkużata b'reat taħt dan l-artikolu tista' ġġib prova li fiċ-ċirkostanzi partikolari dik l-imġieba kienet waħda raġjonevoli. Fl-artikolu 251C hu provvdut li riferenzi għall-għoti ta' fastidju lil persuni jinkludi meta wieħed jagħti qata': ("alarming") jew idejjaq: ("causing ..distress") lill-persuna.

Illi t-terminu legali fastidju (bl-Ingliż "harassment") ġie definit mill-Black's Law Dictionary - (7th. edit.) bħala :-

"Words, conduct or action (usu. Repeated or persistent) that being directed at a specific person, annoys, alarms or causes substantial emotional distress in that person and serves no legitimate purpose", dan l-element ta' ripetizzjoni jew persistenza ma jridx jiġi kkonsidrat "in isolation" b' riferenza biss għall-każ mertu tal-kawża imma wkoll

irid jitqies fl-isfond tar-retroxena u tal-aġir preċedenti tal-ġudikabbli. Dan għaliex kif ġie ritenut minn din il-Qorti fl-Appell Kriminali: "Il-Pulizija vs. Alan Caruana Carabez" [21.6.07] :-

".... f'każijiet bħal dawn ir-retroxena għal kull inċident hija importanti biex il-Qorti tkun tista' tispigola l-inċident iżolat u aċċidentali minn aġir abitwali ta' fastidju fuq perijodu ta' żmien."

Pero', xorta waħda jkun irid jirriżulta mill-provi għall-fini tal-parametri tal-akkuża nnifisha."

Ssir riferenza wkoll għas-sentenza, Il-Pulizija vs Francis Xavier Micallef, deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, fis-17 ta' Frar 2011:

"Illi l-imputat jinsab akkużat ukoll bir-reat tal-hekk imsejjaħ "harassement" bil-vjolenza kif previst fl-artikolu 251B tal-Kapitolu 9. Illi f'sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet il-Pulizija vs Raymond Parnis (per Prim'Imħallef Vincent DeGaetano 24/04/2009), il-Qorti tat definizzjoni eżawrjenti ta' dak li jikkostitwixxi il-harassement taħt dina d-disposizzjoni tal-liġi. Il-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha fil-fatt tissottolinja l-fatt illi l-kelma "imġieba" fit-test tal-liġi timplika "a course of conduct" u mhux xi inċident wieħed iżolat. Il-Qorti tistqarr:

… illi dawn l-affarijiet kollha li seħħew fil-kuntest ta' inċident wieħed – ma jistgħu qatt jammontaw għar-reat kontemplat fl-Artikolu 251B imsemmi. Dan ir-reat ġie evidentement ispirat mill-Artikolu 4(1) tal-Protection from Harassment Act, 1997 tal-Ingilterra, liema artikolu jipprovdi testwalment hekk: "A person whose course of conduct causes another to fear, on at least two occasions, that violence will be used against him is guilty of an offence if he knows or ought to know that his course of conduct will cause the other so to fear on each of those occasions." L-Artikolu 251B tagħna – u hawn il-Qorti ser tuża t-test Ingliż proprju biex wieħed ikun jista' jara x-xebħ u fejn saru t-tibdiliet – jipprovdi, fis-subartikolu (1) tiegħu, hekk: "A person whose course of conduct causes another to fear that violence will be used against him or his property or against the person or property of any of his ascendants, descendants, brothers or sisters or any person mentioned in sub-article (1) of article 222 shall be guilty of an offence if he knows or ought to know that his course of conduct will cause the other so to fear on each of those occasions…" . Il-kliem "on each of those occasions" huma indikattivi li l-att materjali ma jistax iseħħ f'okkażjoni waħda iżda jrid ikun hemm għall-anqas żewġ okkażjonijiet – proprju kif jingħad fil-matriċi Ingliża, "on at least two occasions". Għal xi raġuni – fil-fehma ta' din il-Qorti kompletament illoġika – il-kliem "on at least two occasions" tħallew barra. Fi kliem l-edituri ta' Blackstone's Criminal Practice, 2008:

"How separate the two occasions must be remains to be seen. The nature of stalking, the activity which primarily created the need for the new offences, might mean that the occasions are likely to be on separate days, although it may be possible to differentiate activities on one day where they can be viewed as not being continuous. The further apart the incidents, the less likely it is that they will be regarded as a course of conduct… It was recognised, however that circumstances can be conceived 'where incidents, as far apart as a year, could constitute a course of conduct'. The type of incidents would be those intended to occur on an annual event such as a religious festival or a birthday…"

Din il-Qorti mhix ser tipprova tagħti definizzjoni eżawrienti ta' x'jammonta għal "course of conduct" għall-fini tal-imsemmi Artikolu 251B(1) – u anqas ma hi ser tipprova telenka każijiet, anke jekk biss bħala forma ta' eżempju, li jammontaw jew ma jammontawx għal tali "imġieba", ħaġa li trid tiġi deċiża minn każ għal każ skond iċ-ċirkostanzi u bl-applikazzjoni ta' doża qawwija ta' saggezza min-naħa tal-ġudikant. Dak li qed jiġi deċiż f'din il-kawża hu biss li inċident wieħed (u, per di più, ta' minuti) ma jammontax għal "course of conduct" għall-finijiet tal-Artikolu 251B(1). Inoltre huwa evidenti li l-vjolenza kontemplata fl-imsemmi artikolu hija dik li talvolta tista' tiġi perpetrata fil-futur u mhux dik li effettivament tkun ġiet kommessa. Il-vjolenza effettivament kommessa tiġi punita taħt disposizzjonijiet oħra tal-liġi." (Vide wkoll is-sentenza mogħtija fit-13 ta' Marzu 2020, minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet, Il-Pulizija vs Robert Ciappara).

Fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, fis-17 ta' Settembru, 2013, fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Frank Anthony Tabone) vs. Elizabeth Azzopardi, intqal li:

Illi riferenza għandha ssir għad-deċiżjoni mogħtija fil-21 ta' Frar 2012, mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawża fl-ismijiet Il-Pulizija vs. Mirko Giannetti, fejn il-Qorti għamlet riferenza għall-kawża deċiża mill-istess Qorti (diversament preseduta) fis-27 ta' Frar 2009 fil-kawża fl-ismijiet Il-Pulizija vs. Massimo Tivisini:

"Fl-Appell Kriminali Il-Pulizija v. Massimo Tivisini deċiż fis-27 ta' Frar 2009, intqal dan rigward dan ir-reat:
"Illi għalkemm, kif jissottometti l-appellant, it-terminu legali fastidju (bl-Ingliż 'Harassment') ġie definit mill-Black's Law Dictionary - (7th. edit.) bħala:- "Words, conduct or action (usu. repeated or persistent) that being directed at a specific person, annoys, alarms or causes substantial emotional distress in that person and serves no legitimate purpose", dan l-element ta' ripetizzjoni jew persistenza ma
jridx jiġi konsidrat "in isolation" b'riferenza biss għall-każ mertu tal-kawża imma bilfors li jrid jitqies fl-isfond tar-retroxena u tal-aġir preċedenti tal-ġudikabbli. Dan għaliex kif ġie ritenut minn din il-Qorti fl-Appell Kriminali: Il-Pulizija vs. Alan Caruana Carabez [21.6.07]:- "… f'każijiet bħal dawn ir-retroxena għal kull inċident

hija importanti biex il-Qorti tkun tista' tispigola l-inċident iżolat u aċċidentali minn aġir abitwali ta' fastidju fuq perjodu ta' żmien".
[...]
Illi r-reat tal-"fastidju" (fit-test Ingliż 'harassment') ġie introdott għall-ewwel darba fil-liġi penali Maltija bl-Att XX tas-sena 2005 u inkorporat fl-artikoli 251A, 251B, 251C u 251D tal-Kodiċi Kriminali. L-artikolu 251A joħloq ir-reat ta' persuna li ġġib ruħha b'mod li tagħti fastidju lil persuna oħra u b'mod li tkun taf jew imissha tkun taf li dan ikun ta' fastidju għal dik il-persuna. Dan hu r-reat dedott taħt ir-raba' imputazzjoni. Il-liġi fis-sub-inċiż (2) tkompli tiddisponi li persuna li tkun qed iġġib ruħha b'mod dubjuż imissha tkun taf li dik l-imġieba tammonta għal fastidju ta' persuna oħra jekk fil-qies ta' persuna raġjonevoli li jkollha l-istess informazzjoni, din kienet kieku taħseb li dik l-imġieba kienet tammonta għal fastidju tal-persuna l-oħra.

Fis-subinċiż (3)(c) il-liġi tkompli tgħid li persuna akkużata b'reat taħt dan l-artikolu tista' ġġib prova li fiċ-ċirkostanzi partikolari dik l-imġieba kienet waħda raġjonevoli. Fl-artikolu 251C hu provdut li riferenzi għall-għoti ta' fastidju lil persuni jinkludi meta wieħed jagħti qata' ('alarming') jew idejjaq ('causing...distress') lill-persuna. [...]

Illi apparti mid-dispozizzjoni kontenuta fl-artikolu 251C li tgħid li riferenzi għall-għoti ta' fastidju lil persuni jinkludu meta wieħed jagħti qata' jew idejjaq lill-persuna. ('alarming the person or causing the person distress" fit-test Ingliż), il-liġi tagħna ma tagħti ebda definizzjoni oħra tat-terminu ġeneriku fastidju jew 'harassment'. Issa filwaqt li n-nuqqas ta' definizzjoni speċifika u dettaljata tar-reat in diżamina tagħmilha possibli għall-ġudikant li jqis bħala fastidju aġir li jkun jieħu l-forma ta' diversi varjazzjonijiet tal-istess delitt, jista' mill-banda l-oħra joħloq ukoll inċertezzi fl-applikazzjoni tal-liġi penali fir-rigward ta' dawn it-tip ta' reati li ta' sikwit jinbtu minn relazzjonijiet interpersonali komplikati u delikati".

Din il-Qorti żżid dan li ġej. L-artikolu (251A tal-Kap 9) huwa msejjes fuq l-ewwel żewġ artikoli tal-Protection of Harassment Act 1997 li jibda bil-kelmiet: 'A person must not pursue a course of conduct' li fil-liġi tagħna hekk: 'Persuna li ġġib ruħha'. Skont l-Archbold: 'Two incidents can constitute a 'course of conduct' but the fewer the incidents and the greater their separation in time, the less likely it is that they should be described as 'a course of conduct'. (Lau v DPP (2000) 1 F.L.R. 799 DC). In Pratt vs DPP, 165 J.P. 800 DC, it was said that the concern which the 1997 Act had been intended to meet was that persons should not be put in a state of alarm or distress by the behaviour of others; and that purpose had to be borne in mind when deciding whether to prosecute where there was only a small number of incidents relied upon. On the facts, it was held that two incidents, three months apart, in the first of which the defendant threw a beaker of water at his wife, and in the second of which he chased her round the house, swearing and repeatedly questioning her, were close to the line, but the conviction could be sustained where the incidents took place against a background of an undertaking having been given in civil proceedings by the defendant not to use or threaten violence against his wife, nor to harass or pester her.

Under section 1(2), the test is entirely objective; the reasonable man is not to be imbued with the peculiar characteristics of the offender, such as his mental illness; and the test is section 1(30(c is even more clearly objective: R v Colohan".

Illi, skond ġurisprudenza kostanti tal-Qrati tagħna, sabiex jissussisti r-reat ta' fastidju jrid ikun hemm kontinwità jew ripetizzjoni ta' inċident u mhux inċident wieħed."

Il-liġi għalhekk, titkellem dwar "imġieba", *a course of conduct*, u minn dina l-esposizzjoni legali, jirriżulta illi dan ir-reat, ma jissussistix jekk dan ikun xi inċident iżolat, kif fil-fatt huwa il-każ in eżami. Għalkemm Ilarya Grech ssemmi li kien hemm inċidenti oħra, kemm qabel u kemm wara l-inċident tal-5 ta' Frar 2017, hija ma tatx xhieda fid-dettal u spjegazzjoni ta' x'kienu dawn l-allegati inċidenti. Kulma semmiet li saru rapporti minnha u dejjem intbagħtu d-dar biex ma jerġgħux. Għaldaqstant, l-imputat qed jiġi liberat minn dawn iż-żewġ imputazzjonijiet.

Deċide

Għaldaqstant, din il-Qorti mhux qed issib lill-imputat ħati tar-raba' u tal-ħames imputazzjonijiet, filwaqt li wara li rat l-artikoli 49(a) u 49 (c) tal-Kap 399 tal-Liġijiet ta' Malta, u l-artikolu 339(1)(e) tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta, qed issib lil Clayton Tonna ħati tal-ewwel, it-tieni u t-tielet imputazzjonijiet, u tikkundannah għall-ħlas ta' multa ta' ħames mitt Ewro (€500). Qiegħda wkoll, b'applikazzjoni tal-artikolu 383 tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna lill-ħati biex ma jimmolestax u ma jinġurjax lil Ilarya Grech għall-perijodu ta' sena mil-lum taħt penali ta' elf Ewro (€1000).

Maġistrat Simone Grech

Janet Calleja
Deputat Reġistratur